

Bilgisayar Ortamında Sohbet ve Sosyal Boyut

Erol AFŞİN
www.erolafsin.net

Bilgisayar teknolojisinin ilerlemesiyle birlikte, internet teknolojisi de geliştirilmiş ve insanlığın kullanımına sunulmuştur. İnternet, günümüzde adeta iletişim aracı hâline gelmiştir. Sadece iletişim kurmakla kalmamış, birçok araştırmamızı takip edebildiğimiz, haberleri oku-yabildiğimiz ve çeşitli yayınları takip edebildiğimiz ortam haline gelmiştir.

Bilgisayar ortamında yapılan sohbet, genel anlamıyla düşünüldüğü zaman gerçekten de güzel yönleri de içinde barındıran bir faaliyet. Çünkü buna bağlı olarak şu anlamı çıkarıyoruz, farklı farklı insanlar, bir yerde fikirlerini ortaya koyabiliyor, herhangi bir konuyu tartışabiliyorlar. Ancak, günümüzde uygulanan sohbetlere baktığımız zaman yaptığımız açıklamayla uzaktan yakından pek fazla da ilgili olmadığı görülmektedir. Türk, Öğün, Çalış, Güven... Bu sözlere ne kadar lâayık olabiliyoruz? Bunu gerçekten de iyi düşünmek ve tartışmak gerekir. Çünkü her zaman okumaktan, araştırmaktan kaçan bir toplum konumunda olmaktadır.

Oysa çok okumamız ve çok araştırmamız gerekir. Kopya sanayi ile bir yere varılmaz. Bunun sohbetle ne alakası var? Sohbet odalarında yapılan sohbetlerin, beyin fırtınaları oluşturacak sohbetlerin olmadığını görebiliyoruz. Kısacası çocuklar ve gençlerin, beyin fırtınaları oluşturacak sohbetleri yapmalarının daha faydalı olacağını düşünüyorum. Yoksa sohbetin oradaki anlam ve öneminin dışına çıkmış ve böylece amaçsız bir konuşma meydana gelecektir. Eskiden insanlar parklara gider, herhangi bir konuda etrafındakilerle tartışır ve bilgi dağarcıklarına bilgiler katarlarmış. Bunun neticesinde de sosyal bir olgunluk kazanıldığını gözlemliyoruz.

Türk toplumu olarak, çok okuyan bir toplum olmadığımız açıktır. Daha çok bilge insanlardan sohbetler yoluyla, bilgilerimizi tazelemiş ve bu sohbetleri yaygınlaştırmışız. Günümüzde de çeşitli yerlerde, değerli profesörler ve alanında söz sahibi yazarların yaptığı bu tür edebiyat, tarih, felsefe, tasavvufi, kültür ve ülke sorunları gibi sohbetler mevcuttur. Elbette ki sohbet, içeriği itibarıyla çok faydalıdır. Günümüzde zaman fakiri olduğumuzdan, sohbetlerin önemi de büyüktür. Bazı konuları öğrenmek için onlarca kitap okumak gerekirken, alanında uzman bir kişiyle sohbetimiz esnasında, bundan büyük feyiz alabiliriz. Buna örnek olarak

Osmanlı'dan Güzide Hasletler

Sadaka Taşı

En makbul yardım gizliden gizliye yapılan yardımdır ve eskiler bu iş için "sadaka taşı"ni icat etmişlerdir. Çoğumuz pek bilmeyiz ama, bu sadaka taşlarından biri İstanbul'da hâlâ ayakta. Dinimiz halivakti yerinde olanların fakirlere yardım yapmalarını emreder ve gelenekler bu yardımların gizlice verilmesini, alanların rencide edilmemesi gerektirir.

Eski İstanbul'da yardımların en göze batmayı "sadaka taşları" kullanarak

yapıldı. Bu taşlar bir buçuk-iki metre yüksekliğinde mermerden olurdu. Üst kısımının ortasına çanağa benzer bir oyuk açılır, sadaka verenler parayı buraya bırakırlardı. İki metrelik taşların yanında, tepesine rahatça ulaşılabilmesi için birkaç basamak konurdu.

İhtiyacı olmasına rağmen dilenmekten çekinenler gecenin geç saatlerinde

taşın yanına para almaya gelir ama bırakılan meblâğın tamamını değil, ihtiyaçları olduğu kadarını alırlardı. 17. yüzyıl İstanbul'unu anlatan bir Fransız gezgin, üzerinde para bulunan bir taşta tam bir hafta boyunca kimsenin gelmediğini yazmıştı.

İstanbul'un dört yerinde sadaka taşı vardı: Üsküdar'da Gülfem Hatun Camii'nin avlusunda, yine Üsküdar Doğancılar'da, Karacaahmet' te ve

vermek istediğim güzel eserler mevcut. Mesela Türk Edebiyat Vakfından yayımlanan çeşitli sohbet kitapları mevcut... Bu eserlerde, Türk Edebiyatı Vakfının düzenlediği Çarşamba sohbetleri, edebiyatseverleri ve sohbet severleri bir araya getirmeyi amaç edinmiş. Bir kültür şehri olarak karşımızda bütün güzideleğiyle tebessüm eden İstanbul'umuzda yapılan bu sohbetlere katılamayanlar, bu kitapları okuyarak kendilerini sohbetin içinde hissedebilirler. İşte hakiki sohbetin lezzetini burada daha iyi anlayabiliriz. Her biri alanında uzman ve birçok araştırmaya imza atmış insanların düşünceleri ve fikirleri, biz genç kuşak için büyük öneme sahiptir. Tarihini görmeyen, geleceğini de göremez. O yüzden bu sohbetlerde edebiyat, tarih gibi önemli konular da ele alınmaktadır. Değerli şair, yazar Y. Bülent BAKİLER, tarihi bir milletin hafızası olarak niteler. Hafızasını kaybeden bir toplum da, geçmişi hatırlayamadığından dolayı, geleceğini görmekten mahrum kalır.

Büyük bir genç nüfusumuz var. Yaramızı deşen bir durum da, bu genç potansiyelin işsiz olarak dolaşmasıdır. Bu insanların, sanat ve meslek sahibi bireyler olarak karşımızda olmaları, ülkemiz için büyük avantajlar sağlayacaktır.

En yukarda aşk var.
Aziz Paul

Bu bağlamda çeşitli kurum ve kuruluşlar, zaman zaman kurslar ve çeşitli etkinliklerle genç arkadaşlarımızın meslek becerilerini kazanmaları hususunda organizasyonlar tertip etseler de, yeterli olmuyor. Kişisel gelişim dergileri de bu bağlamda, genç arkadaşlarımıza rehber olur niteliktedir. Ülkemizi seven pek çok kişi, genç neslin, bu potansiyel enerjinin olumlu yönde kullanılmasından yanadır. Bunun için de çalışmalarını sürdürmektedirler.

Öncelikle kendimize düşen eğitimi tamamlamamız gerekir. Belli bir olgunluğa ve geçmişi yâd eden bir hafızaya sahip olmamız gerekir. Günümüzde internet teknolojisini kullanarak yapılan sohbetleri genel olarak değerlendirdiğimiz vakit, zaman öldürmekten öteye gitmediğini görüyoruz. Ki, biz de zaman yönünden zengin değiliz. Ama bunun yanında değerli insanlarla internet teknolojisini kullanarak sohbet yaptığımız vakit, bilgimize bilgi katıldığını ve ufkumuzun genişlediğini gözlemliyoruz, seviniyoruz. Bu yüzden yaptığımız sohbetlerin bir konusu ve

bize faydası olmasına özen göstermemiz, daima yararımıza olacaktır.

Bilişim teknolojisinden uzak kalarak, hayatımızı idame ettirmek mümkün değildir. Her insan, kendi çağının gereksinimlerine göre yaşar. Arabaların ve uçakların olmadığı bir dönemi düşünün... O zamanlar, bir bilge kişiyi dinlemek için her şeyi göze alıp, kilometrelerce yolu kat ederek, o bilge insanı dinlemeye gidenlerin varlığından haberdarız. O zamanlar, şimdiki gibi yollar güvenli değil, dağlarda eşkıyalar var, insanların can ve mal güvenliği had safhada değil! Buna rağmen, bu güzellikten feyizlenmek adına, her türlü tehlikeyi göze alabildiklerini okuyoruz.

Günümüzdeyse imkânlar çok daha fazla... Elektronik haberleşme imkânları neticesinde, değerli insanların fikirlerini anında öğrenebiliyoruz. İnternet teknolojisi sayesinde yine bilge kişilerin, internet sayfalarında kendilerine ulaşabiliyor ve çalışmalarında göz gezdirebiliyoruz, onlarla iletişim kurabiliyoruz. Bunun neticesinde tatlı bir sohbet ortamı oluşarak, daha faydalı bilgiler edinebiliyoruz.

Yapılan işlerin faydalı olmasıyla birlikte, sosyal sorumluluğumuzu da bir nebze yerine getirmiş oluyoruz ve toplumsal barışa katkı sağlamış oluyoruz. Kararlarını daha akıllıca veren ve sağlıklı düşünen bir toplum için buna zemin hazırlamanın mutluluğunu yakalamak, hiç de zor değil!

Kocamustafapaşa' daydı. Bugün bu taşlardan sadece bir tanesi, Doğancılar' da dikili olanı, ama o da yarısından fazlası toprağa gömülü vaziyette duruyor.

"Çünkü bir yardım, ne alanı küçük düşürmeli, ne de veren için övünme nedeni olmalıdır."

Zimen Defteri

"Zimen Defteri" diye büyük dedelerimizin hatırlayabileceği bir gelenek vardı Ramazan ayında.

Hali vakti yerinde olanlar kılık-kıyafet değiştirerek hiç tanımadıkları mıntıklara gidip, bakkalın, manavın تنها za-

manlarını seçerek:

- "Zimen defteriniz var mı?" diye sordular,

("Zimen defteri", o esnaftan borcunu yani veresiye mal alan mahalle sakinlerine ait hesap defteri, yani "Borçlu ile borcunun miktarı yazılı olan defter")

Esnaf bu defteri çıkarınca, gelen şöyle derdi:

"Lütfen baştan, sondan ve ortadan şu kadar sayfanın yekûnunu yapınız."

Esnaf da bu kadar sayfanın toplamını hesaplar ve gelen de kesesini çıkartarak öder,

- "Silin borçlarını, Allah kabul etsin" diyerek çeker giderdi.

Böylelikle, borcu ödenen, borcunu ödeyenin kim olduğunu, borcu sildiren, kimi borçtan kurtardığını bilmez, bu işte hiçbir maddi çıkar düşüncesi gözetmeksizin, sırf Allah'ın rızasını kazanmak ve ihtiyacı olanın sıkıntısını gidermek amacıyla; karşılıksız, riyasız, gösterişsiz olarak verdiklerini unuttur ve bu şuurla verebilmenin de bir mazhariyet, Allah'ın bir lütfu olduğunu bilerek buna şükrederlerdi...

